

TREBA RADITI “TEŠKE” PRIČE

Kako je izgledao jedan umjetničko - pedagoški proces i može li tragedija biti komična

Opijenost, trans, dinamika grupe, borba za moć, sekta. Neke su od prvih asocijacija u susretu s Euripidovim *Bakhama*. U početku ovog umjetničkog i pedagoškog procesa, mnogi od nas imali su otpor prema tome da kao diplomsku predstavu radimo baš ovaj komad. Zazor od antike, težina jezika, začudne situacije kojima se komad bavi bili su samo neki od razloga zašto su nas *Bakhe* odbijale. Kopajući dublje, shvatili smo da ne treba suditi po prvom dojmu i da ne treba ne raditi stvari zato što su “ozbiljne i zahtjevne”. Naprotiv, zato ih baš treba raditi. Naša mentorica Dora Ruždjak Podolski, zajedno s asistentima Marinom Klišmanićem i Petrom Svrtan, često je znala reći: “Ako možete govoriti Euripida, onda ćete moći i sve drugo.” Naš radni proces sastojao se od dva principa: dio nastave posvetili smo iščitavanju priče, situacija, likova, mnogo smo pričali o tome što neke scene iz komada nama znače u današnjem kontekstu; a drugi dio nastavnog procesa bio je posvećen istraživanju izričaja pop – kulture. Svatko je pronašao neku pop zvijezdu i morao je maksimalno usvojiti njenu mimiku, fizionomiju, geste i tako izvesti neku od njenih pjesama. Teži dio zadatka bio je to da su cure morale izabrati muške pop – zvijezde, a dečki ženske. Tako smo na prvotni zadatak nadogradili novi: razlika između muške i ženske geste. Drugi dio semestra bio je posvećen radu na ulogama i slaganju čitavog komada, a ove stvari kojima smo se prethodno bavili potanko su se uvukle u naše likove i dodatno ih obogatile. Važan segment našeg rada bile su i glazbene probe. Za njih smo se sastajali samostalno. Zatvorili bi se u sobu s instrumentima, improvizirali, i stvari su se same slagale. Neki od nas glazbeno su vrlo potkovani i mogli su učiti i voditi one koji nisu i dogodila se dragocjena razmjena znanja. Mnogi su proširili svoje granice. Kad bismo složili neki glazbeni broj, mentorica bi nas poslušala, korigirala i usmjeravala nas dalje. Ubrzo nam se pridružio student montaže Jurica Nikolić koji je glazbeni genijalac, darovit, strpljiv, čistio je naše glazbene brojeve, davao svježije ideje i zaista pomogao da ovaj ispit bude glazbena poslastica. Nismo ni sami u početku znali kako će sve izgledati u cjelini. Radili smo predano na tri fronte, a sve se onda krenulo slagati prirodno. Ispit je zapravo zamišljen kao prazan prostor s instrumentima i ponešto rekvizite. Svi smo cijelo vrijeme prisutni na sceni, stalno podržavamo jedni druge: prisutnošću, energijom, glazbom,

stvaranjem zvučne atmosfere. Tako da uz likove koje igramo, većina nas dijeli i lik mase: *Bakhtice* – sljedbenice Bakha, Pentejev narod. To je

isto bila posebna vrsta treninga. Iz probe u probu vježbaš koncentraciju, jer kad i ne govoriš stalno si na sceni, meni je osobno to najdragocjeniji dio čitavog procesa. Iako je ova priča stara stoljećima prije Krista, uspjeli smo u njoj pronaći mnogo toga suvremenog. I danas se dva politički jaka ega bore za vlast, i danas postoje skupine koje uzimajući razne suplemente pokušavaju dostići grupnu katarzu, i danas ljudi tragaju za Bogom u raznim oblicima, i danas postoje proroci, glasnici, narod koji trpi posljedice nečijih krivih odluka. Ono najljepše kod Euripida je to što prikazuje ljude onakvima kakvi jesu, sa svim svojim manama i vrlinama, pa je Pentej uz to što je vladar, vrlo djetinjast, nedokazan, tvrdoglavo gura vlastitu propagandu. I zato je ova priča, koliko god začudna ili u jeziku teška bila, vrlo aktualna i danas. Kad imate žive likove koji nose neke obrasce ponašanja koje prepoznajete iz života, publika će na njih reagirati, uglavnom smijehom jer je on najčešći oblik prepoznavanja. I fascinantno je kako jedna tragedija u sebi nosi toliko komičnog. Zato je također bilo dragocjeno biti dio ovog procesa, misliš radimo tragediju kad tamo toliko puno podteksta, toliko puno igre. A što ljepše možeš ponuditi glumcu?

Andela Žužul,

2. godina diplomskog studija

glume, Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u

Zagrebu

POPIS ESEJA

***Bakhe* kroz zrcalo psihopatologije**

autori: Eva Podolski i Ivan Raguž, studenti šeste godine integriranog prijediplomskog i diplomskog sveučilišnog studija medicine

Mentor: doc.dr.sc. Saša Jevtović, dr.med

Bakhe - od kulta do psihoze

autori: Martin Dragun i Lucija Kovačević, studenti prve godine diplomskog studija psihologije, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Andrea Vranić

Barbarski elementi u Euripidovim *Bakhama* i njihov prikaz na sceni u izvedbi Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu

autorica: Katarina Radić, studentica četvrte godine prijediplomskog studija latinskog jezika i književnosti i grčkog jezika i književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za klasičnu filologiju Mentorica:

doc. dr. sc. Petra Matović

Mudrost i bezumlje u Euripidovim *Bakhama*

autorica: Vjekoslava Margetić, studentica treće godine prijediplomskog studija latinskog jezika i književnosti i grčkog jezika i književnosti, Odsjek za klasičnu filologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Mentori: prof. dr. sc. Igor Mikecin i doc. dr. sc. Petra Matović

Problemi suvremenih prikazivanja Grčke tragedije

autor: Toma Marušić, student druge godine prijediplomskog studija grčkog jezika i književnosti, Odsjek za klasičnu filologiju, i treće godine prijediplomskog studija filozofije, Odsjek za klasičnu filologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Mentori: prof. dr. sc. Igor Mikecin i doc. dr. sc. Petra Matović

Feministička perspektiva Euripidovih *Bakhi* na suvremenoj hrvatskoj pozornici

autor: Jakov Milovac, student druge godine prijediplomskog studija jednopredmetne komparativne književnosti

Mentorica: prof. dr. sc. Lada Čale Feldman

Stvaranje predstave *Bakhe*

autori: Mak Petreković, student prve godine prijediplomskog dvopredmetnog studija etnologije i kulturne antropologije i arheologije i

Daria Petričević, studentica prve godine prijediplomskog dvopredmetnog studija antropologije i arheologije

Mentor: doc. dr. sc. Tibor Komar

Uvodno o prilaženju tragediji

autor: Ognjen Ražov Bogavčić, student druge godine preddiplomskog studija grčkog jezika i književnosti, Odsjek za klasičnu filologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu